

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/289,Federalny-Krzyz-Zaslugi-I-Klasy-dla-prof-dr-hab-Witolda-Kuleszy-Dyrektora-Glowne.html>
10.04.2026, 08:33

Federalny Krzyż Zasługi I Klasy dla prof. dr hab. Witolda Kuleszy, Dyrektora Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

W dniu 16 maja 2001 roku prof. Witold Kulesza został uhonorowany Federalnym Krzyżem Zasługi I Klasy. Odznaczenie to nadał prezydent RFN Johannes Rau i zostało ono uroczystie wręczone prof. Witoldowi Kuleszy przez ambasadora Niemiec Franka Elbe.

Odznaczenie przyznano prof. Witoldowi Kuleszy za budowanie zrozumienia między Polakami i Niemcami przez realizowanie idei wspólnej - wraz z niemieckimi prawnikami - analizy faktów historycznych. Do zasług prof. Kuleszy zaliczono również wypracowywanie wraz ze stroną niemiecką "kryteriów oceny bezprawia totalitarnych systemów" oraz utrwalenie zasady, że o odpowiedzialności karnej za zbrodnie nie przesądza "obywatelstwo sprawcy lecz stopień jego osobistej winy".

"W oparciu o tę zasadę przełamował tabu, jakim w okresie powojennym w Polsce były zbrodnie przeciwko ludzkości dokonywane przez obywateli polskich na Polakach, a także na członkach innych narodów" - donosi oficjalne oświadczenie. Doceniono prof. Kuleszę także za wkład w prawodawstwo polskie, m.in. za wprowadzenie do polskiego prawa karnego przestępstwa określanego jako "kłamstwo oświęcimskie".

Federalny Krzyż Zasługi I Klasy został ustanowiony w 1951 roku przez Prezydenta Theodora Heussa. Jest to jedyne odznaczenie o charakterze powszechnym, wyrażające uznanie Republiki Federalnej za zasługi dla dobra powszechnego. Odznaczenie przyznawane jest obywatelom Niemiec, jak również obywatelom innych państw, za ich szczególne osiągnięcia natury politycznej, społeczno-gospodarczej, naukowej.

Witold Kulesza urodził się 4 maja 1950 roku w Łodzi. Jest profesorem Uniwersytetu Łódzkiego, specjalistą prawa karnego. Tytuł doktora otrzymał w 1982 roku z wyróżnieniem miesięcznika "Państwo i prawo", zaś habilitację w 1992 roku także wyróżnioną przez wspomniany miesięcznik. Kilkanaście lat współpracował (społecznie) z Okręgową Komisją Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. W latach 1994-98 pełnił funkcję przewodniczącego Komisji. 16 marca 1998 roku został powołany na stanowisko Dyrektora Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu - Instytutu Pamięci Narodowej. Wówczas zapowiedział, że Komisja zajmie się w pierwszej kolejności śledztwami w sprawach o mordy sądowe z lat 1944-1956.

Główna Komisja Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu została zlikwidowana w styczniu 1999 roku, po wejściu w życie z dniem 19 stycznia 1999 roku ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej. Profesor Kulesza był autorem projektu tej ustawy.

W dniu 8 sierpnia 2000 roku prof. Kulesza został szefem pionu śledczego Instytutu Pamięci Narodowej, organu, który ściga m.in. zbrodnie komunistyczne i nazistowskie.

Jest autorem ponad 30 publikacji. Główny wątek badawczy profesora dotyczy problematyki prawno-karnych granic wolności człowieka stanowiących dla ochrony kolidujących dóbr społecznych.

Prof. Kulesza utrzymuje kontakty naukowe z ośrodkami niemieckimi, w których wygłasza wykłady i referaty, w tym także z Urzędem Gaucka, gdzie dwukrotnie prezentował problematykę odpowiedzialności karnej za zbrodnie nazistowskie i stalinowskie.

We wrześniu 1980 roku prof. Witold Kulesza współorganizował NSZZ "Solidarność" na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego wchodząc w skład zarządu związku na uczelni. W okresie stanu wojennego i w latach następnych udzielał pomocy prawnej osobom represjonowanym z przyczyn politycznych, występując jako obrońca w postępowaniach dyscyplinarnych i sądowych ze stosunku pracy. W tym okresie współpracował również jako wykładowca z duszpasterstwem środowisk twórczych i naukowych przy kościele o.o. Jezuitów w Łodzi oraz organizował szkolenia w zakresie prawa dla członków NSZZ "Solidarność" Rolników Indywidualnych.